

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI HARJUN NUORISOTALON TULEVAISUUDEN OSALTA

1. Arvioinnin toteutustapa:

Arviointi perustuu seuraaviin tietolähteisiin ja osallistamisen muotoihin:

- Kysely Kalasataman peruskoulun ja Aleksis-kiven peruskoulun nuorille (2023)
- 60 min ryhmäkeskustelu Aleksis Kiven peruskoululla 10 nuoren kanssa (2023)
- 60 min haastattelu kahden Arabian nuorisotalon ohjaajan kanssa (2023)
- Nuorten budjetin tiedonkeruu (2022)
- Opetusministeriön Harrastamisen Suomen mallin valtakunnallinen koululaiskysely (2022)
- Harrastamisen Suomen malli Helsingissä harrastuskysely (2022)
- THL/Kouluterveyskysely (2020)

Kuvaus tiedonkeruun toteutuksesta ja teemoista:

Opetusministeriön valtakunnallisessa Harrastamisen Suomen mallin koululaiskyselyssä ja sitä täydentävässä Helsingin harrastuskyselyssä lapset ja nuoret pääsevät vaikuttamaan ja esittämään toiveita harrastuksista, joita Harrastamisen Suomen malli Helsingissä toteuttaa. Tämä kysely toteutetaan joka toinen vuosi ja siihen on mahdollista osallistua kaikkien koulujen oppilaat. Harrastamisen Suomen mallin kyselyn tueksi on olemassa animaatiofilmi, joka auttaa niitä lapsia ja nuoria, joiden suomenkielentaito ei ole riittävä ymmärtämään mahdollisuuden vaikuttaa harrastuksiin mitä järjestetään alueella.

Harrastamisen Suomen malli teettää Helsingissä lisäksi oman kyselyn niille kouluille, joilta ei ole saatu vastauksia valtakunnallisessa kyselyssä. Tällä turvataan mahdollisimman laaja tiedonkeruu nuorten harrastustoiveista. Koulut tiedottavat oppilaita siitä, miten kyselyyn vastataan ja miten vastauksia hyödynnetään.

Nuorten budjetissa nuoret ideoivat, äänestävät ja neuvottelevat vuosittain millaista toimintaa ja palveluja nuorille tarvitaan ja miten Helsingin nuorisopalveluiden budjettia käytetään. Nuorten budjetin vuoden 2022 kyselyyn vastasi yli 10 000 12–17-vuotiasta nuorta. Avoimia kysymyksiä oli 17 kpl ja Pasilan alueen sekä Eteläisen Helsingin alueen erillisten vastausten määrät vaihtelivat 300 ja 500 vastaajan välillä per kysymys. Nuorten budjetista vastaajat ovat saaneet tietoa koulusta ennen kyselyyn vastaamista. Vastaajille on kerrottu, miten vastauksia hyödynnetään alueellisessa päätöksenteossa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttama Kouluterveyskysely kerää seurantatietoa mm. lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja palveluista. Nyt käytössä olevan alueellisen aineistoin tiedonkeruu toteutettiin 1.3.–28.5. 2021. Vastaajien kattavuus (%) Helsingissä oli 4. ja 5. luokkien osalta 79 % ja perusopetus 8. ja 9. luokkien osalta 69 %. Alueen kolmen

peruspiirin (Kallio, Alppiharju, Vallila) 4. ja 5. luokkalaisista kouluterveyskyselyyn vastasi 292 ja 8. ja 9. luokkalaisista 221 oppilasta.

Syksyllä 2023 toteutettiin lisäosallistaminen Kalasataman- ja Aleksis Kiven peruskoulua käyville nuorille. Nuorille sähköisellä kyselyllä. Kyselyssä tutkittiin nuorten kokemuksia sekä toiveita heille suunnatusta tekemisestä, nuorille suunnatuista harrastus- ja oleskelupaikoista, nuorisotyöstä alueella, sekä kaupungissa liikkumisesta. Kyselyn toteutti Kuudes Kerros Helsinki yhteistyössä kaupungin nuorisopalveluiden kanssa, joka ohjeisti koulut levittämään kyselyä ja tiedottamaan oppilaita siitä, miten kyselyyn vastataan ja miten vastauksia hyödynnetään. Vastajia oli yhteensä 57 nuorta 7.-9. luokalta (71 % Aleksis Kiven yhteiskoulu / 29 % Kalasataman peruskoulu).

Kyselystä saatua tietoa rikastettiin laadullisella ryhmäkeskustelulla Aleksis Kiven peruskoululla, johon osallistui 10 koulun oppilaskunnassa mukana olevaa yläkoululaista. Haastattelussa keskusteltiin nuorten vapaa-ajan vietosta, nuorille tärkeistä paikoista sekä nuorille suunnatuista paikoista ja toiminnasta Aleksis Kiven koulun lähialueella. Haastattelun tavoitteena oli tunnistaa erityisesti nuorilta nousevia toiveita ja kohtaamattomia tarpeita nuorisopalveluiden näkökulmasta.

Lähialueen nuorisotyön näkökulmia jatko selvitettiin vielä laadullisella haastattelulla Arabian nuorisotalon ohjaajien kanssa. Haastattelun aiheena oli ohjaajien kokemukset alueen nuorten parissa työskentelystä sekä nuorilta esiin nousevia tarpeita ja toiveita nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisestä.

Tiedonkeruu on kohdentunut pääosin 10–17-vuotiaisiin. Keruuseen osallistuneista ei kyetä tunnistamaan erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten määrää.

2. Kuvaus alueen lasten ja nuorten tilanteesta sekä tarpeista nuorisopalveluille

Alueella asuvien lasten määrä nyt ja tulevaisuudessa

	2022	2032
091 301 Kallion peruspiiri	11071	12920
7–12-vuotiaat	893	1575
13–15-vuotiaat	321	628
16–19-vuotiaat	862	1240
20–29-vuotiaat	8 995	9477
091 302 Alppiharjun peruspiiri	3772	2658
7–12-vuotiaat	166	255
13–15-vuotiaat	57	89
16–19-vuotiaat	256	217

20–29-vuotiaat	3 293	2097
091 303 Vallilan peruspiiri	5242	6798
7–12-vuotiaat	698	731
13–15-vuotiaat	269	359
16–19-vuotiaat	526	718
20–29-vuotiaat	3 749	4990
Yhteensä	20085	22376

Lähde: Helsingin seudun aluesarjat -tilastokanta ja Tilastokeskus

Lasten (0–6 v.) määrän kasvu taittui Helsingissä laskuun 2018 eikä ennusteissa ole näkyvässä merkittävää kasvua lasten määrässä. Peruskouluikäisten (7–15 v.) määrän ennustetaan sen sijaan kasvavan koko Helsingissä vielä hieman ja sitten tasaantuvan.

Koko kaupungin tasolla asukasluku kasvaa vuoteen 2034 mennessä eniten Keskisessä suurpiirissä (+23 500 hlö), mistä valtaosa (16 300 hlö) Kalasataman projektialueella. Keskisen suurpiirin kasvukeskittymissä kasvaa myös 0–6-vuotiaiden määrä (n. +1 000 hlö) sekä peruskouluikäisten määrä (n. +2 300 hlö).

Ennuste peruskouluikäisten (7–15) nuorten määrän kehityksestä Keskisessä suurpiirissä 2019–2034:

- Kallion peruspiiri: nuorten määrä laskee kaikkialla paitsi Kalasatamassa, Sompasaassa ja Hanasaassa
- Alppiharjun peruspiiri: ei merkittävää muutosta
- Vallilan peruspiiri: nuorten määrä laskee muualla, paitsi Vallilassa ja Kyläsaassa

Kuvaus alueen nuorille tarjolla olevista nuorisopalveluista:

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimistotilojen yhteydessä osoitteessa Konepajankuja 3, toimii Pelitalo Sture, jonka kohderyhmä ovat 15-25 vuotiaat nuoret. Samoissa tiloissa on sateenkaarinuorille sekä niistä asioista kiinnostuneille toimintaa IrisVallilan nuorten illoissa. Toiminta on suunnattu 13-25 vuotiaille. Lisäksi nuorisopalveluiden tuottamaa toimintaa on Pasilan ja Arabian nuorisotaloilla. Pasilan nuorisotalo sijaitsee kauppakeskus Triplan läheisyydessä ja toiminta on suunnattu 9-17 vuotiaille ja erityisesti tanssin harrastajat on huomioitu toiminnan sisällöissä. Arabian nuorisotalolla on toimivat liikunta- ja musiikin harrastamiseen soveltuvat tilat. Sörnäisten rantatiellä sijaitseva Narrin näyttämö kokoaa eri ikäisiä teatterinharrastajia. Narrin teatteritoimintaa on myös Pasilan nuorisotalolla. Suvilahdessa sijaitseva nuorisopalveluiden tapahtumayksikkö järjestää matalalla kynnyksellä ja yhdessä ja toisilta oppimisen ilolla toimivaa DJ-opetusta viikoittain DJ Academyn muodossa. Tapahtumayksikön venue Tiivistämössä järjestetään paljon myös alaikäisille suunnattuja tapahtumia, kuten keikkoja ja erilaisiin alakulttuureihin (kuten K-Pop) keskittyviä harrastustapahtumia. Tapahtumien järjestämisessä tehdään yhteistyötä erilaisten nuorten järjestäjä- ja esiintyjäryhmien kanssa. Näitä on ollut mm. Helsingin taidelukiolaisten kanssa tuotetut ja heille suunnatut bändi-illat. Erityisesti koulujen syys- ja talvilomaviikkojen aikana ohjelmisto keskittyy päivittäin vain koululaisille

suunnattuun ohjelmaan. Tiivistämö toimii vuosittain myös Nuorten budjetin kautta nousseiden tapahtumaprojektien areenana. Ajoittain tarjotaan myös paikkoja koulujen TET-harjoittelijoille.

Harrastamisen Suomen mallin mukaista koulupäivän jälkeistä monipuolista ja maksutonta harrastustoimintaa on tarjolla lähialueiden kouluissa ja harrastusten sisältöihin nuoret ovat voineet vaikuttaa valtakunnallisen koululaiskyselyyn osallistumalla. Harrastamisen Suomen mallin ryhmiä on ylä- ja ala-asteen 3–9-luokkalaisille läheisillä kouluilla ja muissa yleisissä tiloissa esimerkiksi kauppakeskus Redissä. Harrastuksia on teemoitettu ns. kolmen korin mallilla; liikunta, kulttuuri ja digitaaliset ja muut harrastukset. Kaikkien kolmen korin mallin mukaista harrastustoimintaa pyritään tarjoamaan jokaisella koululla.

Nuorisopalveluiden oman toiminnan lisäksi nuorisotalotoimintaa on seurakunnan Nuorten Talolla Toisella Linjalla. Toiminta on suunnattu 15-25 vuotiaille.

Alueen nuorten vapaa-ajan vietto ja harrastaminen tiedonkeruun valossa:

Kouluterveyskyselyssä (2021) 8. ja 9. luokkaisista Kallion alueella 36 % sekä Alppiharjun alueella 33 % koki, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille kaupungin keskiarvon ollessa 31 %. Vallilassa asuvista nuorista tätä mieltä oli vain 26 %, eli hieman alle kaupungin keskiarvon.

Kouluterveyskyselyn (2021) perusteella alueen nuorista 8.- ja 9.luokkalaisilla on viikoittainen harrastus yhtä monella ja 4.- ja 5.luokkalaisista hieman useammalle kuin kaupungissa keskimäärin.

Kouluille teetetyssä kyselyssä (2023) n. 60 % raportoi harrastavansa liikuntaa vapaa-ajalla, musiikkia ja taidetta harrasti noin 30 % vastaajista, tapahtumissa käy 9 % ja käsitöitä tai luonnossa liikkumista harrastaa 7,4 %. Samassa kyselyssä itselleen mieluisimmaksi vapaa-ajan tekemiseksi 65 % nuorista vastasi itsenäisen tekemisen ja 67 % tekemisen kavereiden kanssa. Sen sijaan ohjatun tekemisen valitsi vain 17 % ja koululla tapahtuvan tekemisen 3,7 %.

Nuorten ryhmähaastattelussa (2023) nuoret kuvasivatkin sitä, että harrastuksissa vietettyä aikaa ei koeta suoranaisesti vapaa-ajaksi, sillä siihen liittyy usein vastuita ja veloitteita.

Nuorten budjetissa (2022) nuoret kertoivat saavansa tietoa tekemisistä ja harrastuksista mm. kavereilta (82 %), koulusta (33 %) ja nettisivuilta (43 %), kun taas nuorisotalolta tietoa sai vain pieni osa (5 %).

Koulujen kyselyyn (2023) vastanneista nuorista vain alle 15 % kävi nuorisotaloilla päivittäin, viikoittain tai kuukausittain. Noin joka viides (19 %) vastaajista vieraili nuorisotalolla muutaman kerran vuodessa, ja 48 % tätä harvemmin. Kysymykseen siitä, millä nuorisotalolla nuoret olivat vierailleet, Pasilan, Arabian ja Oodin nuorisotilat, sekä nuorisopalveluiden tapahtumayksikkö Tiivistämö saivat yhteensä alle 10 mainintaa. Nuorisotaloilla parasta nuorten mielestä oli kaverit, mukavat tilat, tapahtumat, ruoka ja hyvä ilmapiiri. Kun kysyimme mitä lähimmältä nuorisotalolta puuttuu, oli yleisin avovastaus mainonta ja tietoisuus toiminnasta. Tämä sama näkemys korostui myös nuorten ryhmähaastattelussa (2023), jossa kävi ilmi, ettei nuorisotalojen toimintaa tunneta kovin

hyvin, eikä tiedetä mitä siellä tapahtuu. Haastatteluun osallistuneet nuoret, jotka kävivät nuorisotaloilla, eivät saaneet tietoa toiminnasta yleensä sähköisten kanavien tai somen kautta, vaan lähinnä vanhemmiltaan, koulusta tai kavereiltaan.

Kouluterveyskyselyssä (2021) kysyttiin nuorilta oleskelutiloista ja Helsingissä 28 % nuorista koki, ettei omalla asuinalueella ole tarpeeksi oleskelutiloja nuorille. Kalliossa osuus oli sama 28 %, kun puolestaan Alppiharjussa 20 % ja Vallilassa 25 % vastaajista koki, ettei oleskelutiloja ole riittävästi. Aiempaan Kouluterveyskyselyyn (2019) verrattaessa Kalliossa osuus nousi ja Alppiharjussa sekä Vallilassa laski.

Syksyn 2023 osallistamisessa pyrimme ymmärtämään mahdollisia esteitä ja rajoitteita nuorille suunnattuun toimintaan osallistumisessa. Kouluille suunnatun kyselyn (2023) vastaajista 47 % koki voivansa vapaasti osallistua alueella tarjottuun vapaa-ajan toimintaan, ja vain 6 % koki, ettei voinut. Avovastauksissa osallistumisen esteeksi nimettiin mm. kiireinen aikataulu ja kiinnostuksen puute. Etäisyys ei noussut tässä otannassa merkittäväksi tekijäksi.

Alueen nuoret eivät myöskään Kouluterveyskyselyn (2021) perusteella kokeneet harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana. Alueen nuorista vain 15 % koki harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana, joten harrastuspaikkojen etäisyyteen oltiin hieman tyytyväisempiä kuin Helsingissä keskimäärin (18 %). Kouluille suunnatussa kyselyssä (2023) jopa 77 % vastanneista oli samaa mieltä seuraavan väittämän kanssa: *”Pääsen helposti liikkumaan alueelta toiselle, jos siellä on minua kiinnostavaa toimintaa”*. Samassa kyselyssä nuoret kertoivat liikkuvansa laajalla alueella ja tätä tuki myös nuorisohjaajien haastattelun (2023) havainnot. Osa nuorista (31,5 %) kertoi kouluille suunnatussa kyselyssä (2023) julkisen liikenteen kustannusten olevan heidän näkökulmastaan liian suuria. Valtaosa nuorista (65 %) kertoi kulkevansa pidemmät matkat mieluiten julkisilla liikennevälineillä, vaikka kävely ja autokyyti olivat myös käytettyjä vaihtoehtoja pidemmillä matkoilla. Myös nuorten ryhmähaastattelussa (2023) nuoret kokivat, ettei etäisyys ole ongelma. Nuoret kyllä liikkuvat julkisilla, pyörällä, kävellen, jos tietävät jossain olevan tarjolla heitä kiinnostavaa tekemistä. Liikkumista rajoittaa kouluille suunnatun kyselyn (2023) perusteella lähinnä lippuvyöhykkeet tai käytössä olevan rahan vähäisyys.

Nuorten toiveita vapaa-ajan paikkojen ja palveluiden kehittämisestä

Kouluille suunnatussa kyselyssä (2023) osa nuorista (35 %) toivoi lisää nuorille suunnattua toimintaa lähialueelleen, kun taas 52 % ei osannut ottaa kantaa ja 13 % koki, että nuorille suunnattua toimintaa on riittävästi. Lisää toimintaa kaipaavista nuorilta kysyttiin jatkokysymys toivotun toiminnan luonteesta ja eniten uusia mahdollisuuksia toivottiin liikuntaan (53 % vastaajista), kavereiden kanssa hengailuun (47 %), taiteeseen (42 %) ja musiikkiin (32 %). Avoimissa vastauksissa moni alueen nuorista kuitenkin kertoi heillä olevan jo nykyisellään paljon harrastuksia ja vapaa-ajan puute mainittiin yhtenä syynä siihen, miksei uusia harrastuksia ja tekemistä välttämättä kaivattu.

Toive uusista liikuntatiloista näkyi myös Nuorten Budjetin tiedonkeruussa (2022), jonka mukaan 62 % alueen vastaajista toivoi enemmän liikuntamahdollisuuksia omalle alueelleen. Liikuntapaikkoihin ja liikuntaan liittyvät vastaukset myös nousivat

esiin kehittämistä vaativiksi. Kysymys mitä pitäisi omalla asuinalueella parantaa - liikunta oli 100 % vastaajien mielestä tällainen. Kysymykseen minkä unelman haluaisit toteuttaa vuoden sisällä, sana liikunta nousi kehittämistä vaativaksi asiaksi 30,2 % vastaajien mielestä. Kysymys millaista tukea kaipaat oman toiminnan järjestämiseen kavereiden kanssa, liikuntapaikat ja välineet kaipasivat kehitettävää (33 %).

Ryhmähaastatteluun (2023) osallistuneet nuoret olivat yhtä mieltä siitä, että lähialueella ja Helsingissä yleensäkin on riittävästi nuorille sopivaa toimintaa, eivätkä he kaivanneet sitä lisää. Liikuntapaikkojen tarve nousi kuitenkin esiin. Nuorten haastattelussa (2023) toivottiin esimerkiksi kuntosalia, joka olisi tarkoitettu vain nuorille ja missä saisi opastusta salilla käymiseen.

Kouluille suunnatussa kyselyssä (2023) nuorilta kysyttiin heidän unelmien paikasta viettää vapaa-aikaa. Avovastauksissa korostui toive rauhallisesta paikasta, jossa olisi mahdollisuus olla "rauhassa" ilman aikuisia: *"Sellanen paikka, jossa ois paljon nuoria ja ruokaa mut ei sellasia työntekijöitä, jotka on koko ajan kiinni."* Nuoret toivoivat viihtyisiä ja rentoja tiloja, joissa olisi mahdollisuus tehdä asioita omaan tahtiin ystävien kanssa: *"Paikka, jossa voit rentoutua kavereiden kanssa tai itsenäisesti ja et olisi turvallinen olo olla oma itsesi."* Yksittäisiä mainintoja sai myös lautapelit sekä luonnon elementit tai istutukset. Ryhmähaastattelussa (2023) nuoret kertoivat viettävänsä mielellään aikaa kavereiden luona, kirjastoissa, kauppakeskuksissa ja puistoissa. Sekä ryhmähaastattelussa (2023) että nuoriso-ohjaajien haastattelussa (2023) nousi esiin, että nuoret viettävät myös mielellään aikaa ulkona, ja sisälle mennään vasta, jos sää on huono tai muuten ulkona oleminen ei mahdollista.

Kouluille suunnatussa kyselyssä (2023) sekä nuorten ryhmähaastattelussa (2023) käytiin läpi nuorten toiveita alueen nuorisotalojen kehittämisestä. Kyselyn vastauksissa korostui erityisesti tietoisuus nuorisotalojen toiminnasta, mikä voi osaltaan selittää sitä, että valtaosa (67 %) vastaajista kertoi vierailevansa nuorisotaloilla vain muutaman kerran vuodessa tai harvemmin. Tämän perusteella voidaan sanoa, että tarjonnan parantamisen sijaan panostusta kaivattaisiin nykyisistä palveluista viestimiseen tavalla, joka tavoittaa nuoret.

3. Vaikutukset hyvinvointiin, terveyteen ja arkeen

Nuorten budjetin tiedonkeruun (2022) mukaan lapset ja nuoret toivovat enemmän liikuntamahdollisuuksia alueelle. Harjun toimitila ei mahdollista liikkumiseen soveltuvien tilojen rakentamista sisätiloihin. Piha-alue sitä vastoin olisi mahdollista suunnitella liikkumista ja fyysistä terveyttä edistäväksi toiminnoiltaan.

Harjun toimipistettä lähellä olevat nuorisopalveluiden toiminnot, mukaan lukien Harrastamisen Suomen mallin kolmen korin harrastustarjonta, tukevat lasten ja nuorten psyykkistä terveyttä tarjoten matalan kynnyksen ohjattua toimintaa.

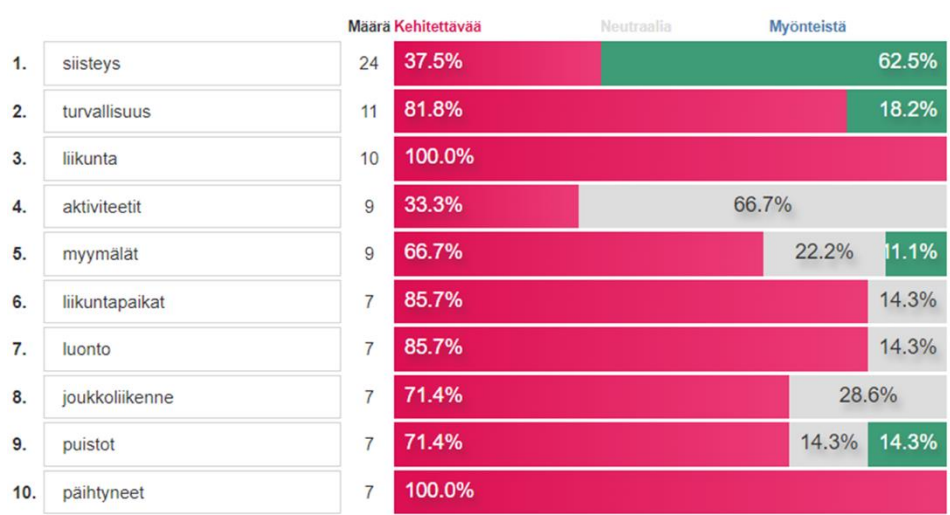
Kulkeminen alueella on julkisten kulkuvälineiden avulla helppoa ja välimatkat ovat lyhyet alueen harrastuspaikkoihin. Harrastamisen Suomen mallin ryhmiin voi osallistua omalla koululla tai valita harrastuksen toisen koulun alueelta ja tätä mahdollisuutta käyttävät erityisesti yläkouluikäiset. Kallion ala-asteen, Kalasataman

peruskoulun, Arabian peruskoulun, Vallilan ala-asteen, Aleksis Kiven koulun Harrastamisen Suomen mallin ryhmiin osallistui vuonna 2022 yhteensä 930 lasta ja nuorta 62:n eri ryhmään.

Harjun toimitila ei mahdollista liikuntaan liittyvä toimintaa eikä sinne ole mahdollista peruskorjaamisen yhteydessä sellaista rakentaa. Nuorten budjetista (2022) nousevat toiveet liikuntamahdollisuuksien lisäämiseen ja kehittämiseen on tärkeä huomioida alueen uusien ja jo olemassa olevien tilojen suunnittelussa. Harrastamisen Suomen mallissa kiinnitetään huomiota laadukkaisiin harrastustiloihin ja liikuntatilojen saatavuuden varmistamiseksi Suomen Harrastamisen malli tekee yhteistyötä Liikuntapalveluiden Easy Sport ja Fun Action toiminnan kanssa.

4. Huolenpito, suojaaminen ja turvallisuus

Nuorten budjetin kyselyn mukaan turvallisuuteen liittyvää kehitettävää löytyy alueelta 81,8 %

Jalkautuvan päihdetyön ammattilainen kuvaa taustakeskustelussa etenkin Kurvin ympäristöä levottomaksi. Päihteitä käyttävät ihmiset voivat huonommin ja se näkyy katukuvassa. Alueella on runsaasti päihdepalveluja tarjoavia paikkoja, mm. Sympis, eri asuntolat, korvaushoitoyksiköt jne. Yksiköt ja asiakasmäärät ovat suuria. Asiakkaita tulee ympäri Helsinkiä yhdelle alueelle, mikä vaikuttaa siihen, että alueen tilanne on haastava. Päihdetyön ammattilaisen näkökulmasta on tärkeää, että lapsille ja nuorille on eri tavoin suunnattuja vapaa-ajan viettopaikkoja ja tiloja, joissa on turvallisia aikuisia ja ammattilaisia nuoria varten (Viittaus keskustelu Saara Lappeteläinen, jalkautuva päihdetyöntekijä Kallion alue).

Ryhmähaastatteluun (2023) osallistuneet nuoret kuitenkin kokivat Kallion ja lähialueet pääosin turvallisina ympäristöinä viettää aikaa. Haastateltavat kokivat tietävänsä, mihin aikaan vuorokaudesta liikkuminen voi olla turvattomampaa, ja osaavat välttää näitä aikoja. Sen sijaan moni nuori kertoi, että hänen vanhempansa pitivät aluetta paljon turvattomampana kuin nuori itse.

Nuorten budjetissa kysyttiin, minkälaisissa paikoissa sinua on pelottanut:

Ryhmähaastattelussa (2023) myös nuoret itse kuvasivat, että rauhallisuus ja turvallisuus ovat heille tärkeitä elementtejä nuorille suunnatuissa vapaa-ajan vieton tiloissa. Täten turvallisuuden ja rauhallisuuden varmistaminen on tärkeä näkökulma alueen nuorisotilojen kehittämisessä. Päätyneiden läsnäolo nousi Nuorten budjetin tietojenkeruussa (2022) yhdeksi turvattomuutta tuottavista asioista. Kuitenkin alueen kouluille suunnatussa kyselyssä (2023) vain 17 % vastanneista raportoi kokevansa turvattomuutta harrastuksiin tai vapaa-ajan viettoon liikkuesssa.

Arabian nuorisotalon ohjaajien haastattelussa (2023) nousi esiin nuorisotalon tai -tilan turvallisuuteen liittyviä näkökulmia. Ohjaajat kokivat erityisen hyväksi tilan, jossa on keskellä avointa hengailun mahdollistavaa tilaa ja laidoilla pienempiä tiloja, joihin nuoret voivat vetäytyä puuhaamaan omiaan pienemmällä porukalla. Ohjaajat kokivat tilan valvottavuuden hyvin tärkeäksi: avoimessa tilassa näkee helposti, mitä tapahtuu ja ohjaajat pysyvät perillä siitä, kuka tulee ja menee. Lisäksi nuorilla on mahdollisuus vetäytyä omaan rauhaansa, mutta niin että ohjaajilla pysyy joku kontrolli siitä mitä tilassa tapahtuu. Erittäin haastavaksi ohjaajat kokivat tilat, joissa sisään pääsee kenenkään näkemättä ja/tai jotka jakautuvat useampaan kerrokseen. Monikerroksiset tilat hankaloittavat ohjaajien näkökulmasta nuorten turvallisuudesta huolehtimista. Harjun rakennus on sekä monikerroksinen, että sisäänpääsyä on haastava valvoa samalla, jos ohjaajat osallistuvat toimintaan kummassa tahansa kerroksessa.

Ryhmähaastattelun (2023) nuoret tunnistivat aikuisten läsnäolon myös turvallisuuden tunnetta lisääväksi tekijäksi. Aikuisten ollessa paikalla tilanteet ei ”eskaloidu”, mutta toisaalta nuoret myöskin kaipaavat vapautta valvonnasta, sekä seikkailua esimerkiksi itselleen uusiin paikkoihin tutustumalla.

5. Ihmissuhteet, identiteetti ja haavoittuva asema

Nuorille on tyypillistä tutustua uuteen toimintaan kaverin tai kavereiden kautta. Tämä nousi esiin myös nuorten ryhmähaastattelussa (2023). Sosiaalinen piiri kasvaa usein kavereiden kautta, kun uusiin kavereihin tutustutaan muiden kavereiden tai

harrastusten kautta. Ryhmähaastatteluun (2023) osallistuneista nuorista osa kertoi tutustuvansa mielellään uusiin ihmisiin, kun taas toisilla ei ollut sille tarvetta.

Arabian nuoriso-ohjaajien haastattelussa (2023) nousi esiin edut siitä, että NUTA on fyysisesti koulun yhteydessä. Ohjaajien mukaan NUTA-välitunti on suosittu konsepti ja toimii hyvänä ensikosketuksena monelle nuorelle nuorisotalon toimintaan. Yhteys kouluun mahdollistaa ohjaajien mukaan välitöntä yhteydenpitoa opettajien kanssa. Esimerkiksi tieto nuoresta, jolla on tuen tarvetta, kantautuu puolin ja toisin ja nuori voidaan sen perusteella kohdata hänen tilanteeseensa sopivalla tavalla niin koulussa kuin vapaa-ajalla. Nuorisotalon sijainti koulun yhteydessä saattaa ohjaajien haastattelun (2023) mukaan myös helpottaa nuorisotalolle uskaltautumista.

Arabian nuoriso-ohjaajat nostivat haastattelussaan (2023) esiin poikaoletettujen suuren osuuden kävijöistä. Poikia vetäviksi tekijöiksi mainittiin mm. miespuoliset ohjaajat, sekä hyvät peli- ja urheilutilat. Palvellakseen kaikkia sukupuolia nuorisotalolla oli suunnitteilla toimia tyttöjen houkuttelemiseksi mukaan toimintaan. Täten onkin tärkeää, että nuorisotiloihin rakentuu erityyppisiä vetovoimatekijöitä, ja alueella huolehditaan myös erilaisten nuorten löytämisestä palveluiden pariin.

Harrastamisen Suomen mallissa harrastuksiin löytymistä ja niihin sitoutumista varmistetaan nuorisopalvelussa koulunuorisotyön, etsivän harrastustyön, alueellisten nuorisotalojen ja muiden nuoria kohtaavien tahojen kanssa, ja kyetään paremmin huomioimaan lasten moninaisuus ja erilaiset lapsiryhmät sekä heidän ominaisuutensa ja tarpeensa jo harrastuksiin ohjaamisen vaiheessa. Jokaiseen harrastusryhmään on ns. korvamerkitty osa paikoista, jolloin oppilashuollon ja lapsen- ja nuoren verkoston kautta on mahdollista ohjata ryhmiin. Myös Arabian nuoriso-ohjaajien haastattelussa (2023) nousi esiin, että välillä nuoret kaipaavat yksilöllistä tukea itseään kiinnostavan toiminnan tunnistamisessa ja harrastuksiin ilmoittautumisessa. Siten onkin tärkeää, että nuorta tuetaan itseään kiinnostavaan toimintaan pääsyssä niin koulussa, kotona, nuorisopalveluissa kuin harrastuksissakin.

6. Lasten näkemysten huomioiminen päätöksenteossa

Harrastamisen Suomen mallissa kerätään lapsilta ja nuorilta asiakaspalautte kaksi kertaa vuodessa. Näin on mahdollista saada lapsilta palautetta mikä auttaa näkemään harrastusten kehittymisen trendin. Mallissa yhdistyy nuorten osallisuus, yhteiskehittäminen toimijoiden kanssa laadun varmistamiseksi, yhteistyö koulujen ja hankkeen koordinoinnin kanssa sekä yhteinen tekeminen kaupungin eri toimialojen ja palveluiden välillä. Harrastamisen Suomen mallin periaatteiden mukaan, kouluilla ja sen läheisyydessä järjestettävät harrastukset ovat ensisijaisesti lasten- ja nuorten toivomia. Siinä tapauksessa, että tilat eivät ole sopivia lasten ja nuorten harrastustoiveiden kanssa, ei lasten näkemystä voida ottaa huomioon ehkä juuri siinä koulussa, jolloin on mahdollista etsiä esimerkiksi liikuntaan soveltuva tila lähistöltä. Saadun palautteen mukaan harrastukset ovat vastanneet hyvin lasten ja nuorten toiveita. Osallistujat myös kokevat heidän toiveidensa tulleet hyvin kuulluksi ja mikä tärkeintä ryhmissä on ollut kivaa ja on opittu uusia taitoja ja saatu kavereita.

Nuorten budjetista (2022) nousevat toiveet liikuntamahdollisuuksien lisäämiseen ja kehittämiseen on tärkeä huomioida alueen uusien ja jo olemassa olevien tilojen

suunnittelussa. Harjun toimitila ei mahdollista liikuntaan liittyvä toimintaa eikä sinne ole mahdollista peruskorjaamisen yhteydessä sellaista rakentaa.

7. Yhteenveto arvioinnista ja pohdinta vaikutusten merkittävydestä

Selkein arvioinnissa esiin noussut tarve nuorten näkökulmasta liittyä liikuntatiloihin, -toimintaan ja -tarvikkeisiin. Tämä toive toistuu selkeästi eri lähteissä. Huomioitava on, että Harjun toimitila ei kuitenkaan mahdollista liikuntaan liittyvä toimintaa eikä sinne ole mahdollista peruskorjaamisen yhteydessä sellaista rakentaa.

Alueen nuorilla on myös ohjattuja harrastuksia yhtä paljon tai enemmän kuin kaupungissa keskimäärin. Nuoret kaipaavatkin enemmän vapaamuotoista itsenäistä ja kavereiden kanssa tekemistä, kuin ohjattua toimintaa.

Nuorisopalveluiden kehittämiseen liittyvä suurin tarve on tietoisuus nuorisotalojen toiminnasta ja tapahtumista. Nuorilla on erilaisia kiinnostuksen kohteita, joten viestintää tulisi tehdä monipuolisemmin ja kanavissa, jotka tavoittavat nuoret nykyistä paremmin. Haasteena ei siis niinkään ole palvelun saatavuus vaan tietoisuus siitä.

Liikkuminen kaupungin sisällä ei ole nuorille ongelma, mikäli he ovat tunnistaneeet itseään kiinnostavaa toimintaa. Nuoret liikkuvat julkisilla, pyörällä sekä kävellen ja liikkumista rajoittaa lähinnä lippuvyöhykkeet tai käytettävissä oleva raha.

Harjun nuorisotalon aiempi toiminta on lakannut vuonna 2019. Täten sen aiemmin tavoittamat nuoret eivät ole enää nuorisotyön piirissä, etenkin kun se on palvellut hieman muita nuorisotaloja vanhempia nuoria. Näin Harjun tilassa mahdollisesti tuotettavat nuorisopalvelut olisivat alueen nuorten näkökulmasta uusia, eikä jatkuvia palveluita. Tämän arvioinnin perusteella ei voida sanoa, että Harjun ympäristössä asuvilla nuorilla olisi tarvetta sille, että nuorisotoiminta Harjun tilassa käynnistettäisiin uudelleen.

Mikäli Harjun tilasta päätetään luopua, päätöksen myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa parantamalla alueen nuorten tietoisuutta nykyisin tarjolla olevasta toiminnasta. Lisäksi alueen liikuntamahdollisuuksien parantaminen olisi selkeästi nuorten tarpeisiin vastaava panostus.

Sikäli, että Harjussa ei ole ollut nuorisotalotoimintaa 3 vuoteen, ei tilasta luopumisella ole nähtävissä olevia negatiivisia vaikutuksia alueen nuoriin. Etenkin, mikäli Harjun nuorisotilan vuokraamiseen käytetyt varat voidaan kohdentaa nuoria paremmin palveleviin tarpeisiin, on luopumisella odotettavissa enemmän positiivisia kuin negatiivisia vaikutuksia.